2023/2680

28.11.2023

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2023/2680,

27. november 2023,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Somaalia rahvaarmee toetamiseks surmava jõu kasutamiseks mõeldud kaitseotstarbelise varustusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ([1]) loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 kohaselt selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Somaalia on kannatanud relvakonfliktide ja korduvate humanitaarkatastroofide käes, mis on sundinud miljoneid inimesi ümber asuma ja põhjustanud sadade tuhandete inimeste surma. Jätkuv ebastabiilsus on toonud kaasa pikaajalise humanitaarkriisi ning tinginud ohu, et sellest piirkonnast saab terrorismi ja rahvusvaheliste kuritegelike võrgustike kants.

(3) Somaalia üldise stabiilsuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse ning rahumeelse arengu ja inimõiguste austamise tagamine kooskõlas nõukogu 22. jaanuari 2018. aasta järeldustega väliskonfliktide ja -kriiside suhtes kohaldatava integreeritud lähenemisviisiga on liidu jaoks üks peamine prioriteet.

(4) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sai Somaalialt 29. oktoobril 2023 taotluse, milles palutakse liidul abistada Somaalia rahvaarmeed surmava jõu kasutamiseks mõeldud kaitseotstarbelise varustuse hankimisel Euroopa rahutagamisrahastu toel.

(5) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, ([2]) ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

(6) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

([1]) Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

([2]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Somaaliat (edaspidi „toetusesaaja“).

2. Abimeetme eesmärk on toetada kindral Dhagabadani nimelises koolituskeskuses koolitatava Somaalia rahvaarmee suutlikkuse suurendamist eesmärgiga taastada riigis ohutus ja julgeolek ning kaitsta tsiviilelanikkonda.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest laskemoona tarnimist üksnes Somaalia rahvaarmee isikkoosseisu koolitamiseks.

4. Abimeetme kestus on 48 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 1 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Kõrge esindaja sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetmest toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped sisaldavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) abimeetmest toetatavad Somaalia rahvaarmee üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tõhusalt eesmärkidel, milleks see anti;

c) abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

d) abimeetme raames antud vara ei lähe selle olelusringi lõpus kaduma ega anta seda ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on kõnealustes kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme alusel toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Artikli 1 lõikes 3 osutatud tegevusi viib ellu *Défense Conseil International* – DCI Group.

Artikkel 5

Seire, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja teeb seiret toetusesaaja artikli 3 kohaselt kehtestatud kohustuste täitmise üle. Kõnealust seiret kasutatakse selleks, et suurendada teadlikkust artikli 3 kohaselt kehtestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi Somaalia rahvaarmee üksuste poolt, keda abimeetme raames toetatakse.

2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse alljärgnevalt:

a) tarne kättesaamise tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad omandiõiguse üleminekul Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid;

b) aruandlus, mille puhul toetusesaaja annab igal aastal aru abimeetme raames antud varustuse abil elluviidud tegevuste kohta ja kindlaksmääratud varustusühikute inventari kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;

c) kohapealsed külastused, mille puhul toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral kohapealse kontrolli ja Euroopa rahutagamisrahastu auditite tegemiseks vajaliku juurdepääsu.

3. Pärast abimeetme lõpuleviimist teeb kõrge esindaja lõpphindamise, et analüüsida, kas abimeede on artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidanud.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib samuti soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 27. november 2023

Nõukogu nimel
eesistuja
Y. DÍAZ PÉREZ